

Jørgen Frantz Jacobsen:

VAKRAR GENTUR Í KIRKJUBØ

Sum tað skilst er stórir munur á lívinum hjá ungum fyri 100 árum síðani og nú. Jørgen Frantz heldur fram við frásøgnina um Carl Johan Bech

6. partur

Jeg vil nu fortælle lidt om de vigtige år mellem Carlis konfirmation og nedrejse, årene 1910-12, der sikkert har været meget bestemmende for ham. Det bliver hovedsageligt nogle episoder, meget karakteristiske. Han var i færd med at sige farvel til sin egentlige barndom. Drengen var så småt ved at blive yngling.

Vi havde fået tidlig pinseferie. Det var mit første år i realskolen. Jeg gik og drev udenfor Julius's butik. [Julius í Dali hevði handil í Gr. Kambansgøtu]. Vejret var af det bedste, og gæssene forsvarede nidkært deres gæslinger. Først kommer Nina Helms [dómarakonan] ud ad den tørre vej og taler venligt til mig om den uventede ferie. Så kommer Carli og spørger, om jeg vil med til Kirkebøreyn. Der er en del drenge, som skal med. Men ved tante Sophies [kona A.W. Restorff] havehjørne beder Carli dem vente, så vil han gå op og rulle nogle cigaretter. Det varede længe, inden han kom tilbage og drengene begyndte at knurre og tale om at gå i forvejen. Så endelig kommer Carli løbende, og vi går afsted, friske, indstillet på en lang vandring, ud ad Sandegærdsvejen. Men stemningen var mut, og Carlis munterhed virkede som vand på en gås. Så blev også han mut, og ude ved Sandå siger han kammeraterne farvel og giver dem alle cigaretterne. »Du Jørgen, nu går vi en anden vej,« sagde han.

Eftir Landavegnum út í Havnadal

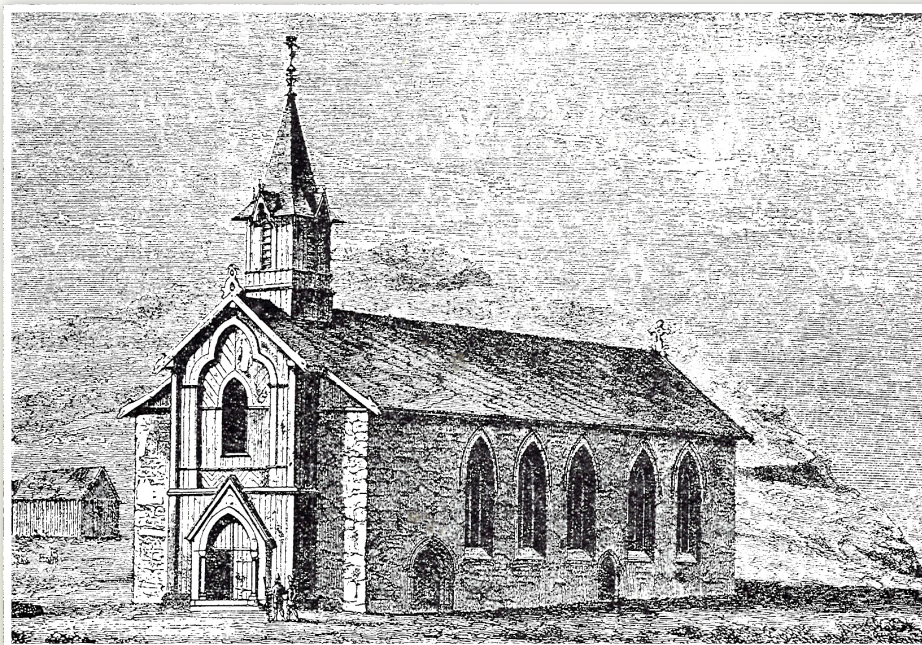
Så går vi gennem hauge og atter hauge. Jeg aner knapt, hvor vi er. Pludselig står vi på en tør, fast vej, Landevejen. Videre gik vi op i Havnedalen. Langs elven, stadig langs elven. Dalen var fuld af haugefuglenes kvidder, særlig spovefløjt, der altid virker så festligt på mig. Hvert øjeblik tog jeg mig i at tro, at det var søndag.

Da vi nærmede os vandet i Havnedal, befaler Carli mig til at lægge sig ned. Han gør det samme. Vi avancerer på alle fire. »Hys, stille«. Han havde set vildænder på søen. »De er så forfærdelig sky,« forklarede han. Nu gjaldt det om, hvor nær vi kunde komme til dem. Vi lå bag en grøn høj med bankende hjerte. Til sidst saa vi dem tydeligt. Det stille sorte vand med enkelte grå stenøer. Og saa de intetanende sjældne fugle, der svømmede der og ligeledes spejlede sig. Men pludselig var vi sete. Et fremmedartet »rap« og bort fløj de.

Sådan at kunne liste sig ind på naturen og se den i dens dybeste intimitet æggede Carli. Men ikke nøjedes han med at se disse fugle, der troede sig hjemme hos sig selv, de

Systkinabørnini Jørgen Frantz og Carl Johan vóru nógva staðni saman, m.a. eisini í Syðradali

Eisini vóru teir í Kirkjubø. Hetta er endurreisingar uppskot av múrinum, sum Vilhelm Dahlerup, arkitektfur, gjørdi í 1865

vakte ogsaa han begær. Det er måske mere mandigt ikke at nøjes med at se, men også at begære. Men – jeg er ikke meget for jagt.

Niðan á Syðradalsskarð

Efter denne begivenhed gik vi op ad fjældet til det søndre Sydredalsskarð. Skønt vejen er farlig vovede Carlo også nedstigningen til Sydredal sammen med mig. Han var alvorlig, uden den spøgen og de specifikke vittigheder som ellers allerede dengang karakteriserede ham, det charmerende vrøvl, som vi allerede frydede os over, da han for meget længe siden plejede at fortælle historien om Kirkebøtolden.

Denne Sydredalstur var en af mine første langture i haugen, og jeg bevarer den altid i

taknemlig erindring om den færøske natur. I den samme pinseferie 1910 gik Carli og jeg meget i haugen.

Vakrar gentur í Kirkjubø

Anden pinsedag var jeg med ham, Otto, Gut og Olaf Joensen i Kirkebø. Det er denne tur, som ligger til grund for roman-fragment, som dog ellers for det meste er fri fantasi.

Vi var ikke inde i bondegården, men børn var der en mængde af, som mine ledsagere syntes at kende godt. I tunet i Kirkebø legede vi den fra skolegården velkendte leg »stå«. Jeg havde min færøske dragt på, den gjorde lykke, især hos Páll [Patursson]. Otto havde fanget ham og stod med udbredte arme og vogtede ham. Men så listede jeg hen og

befriede Páll. Han klappede mig selvstyre-indforstået på ryggen og lo »frílynt« ad danskeren Otto, de bandende stod tilbage. Under denne leg var det, at jeg første gang lagde mærke til pigebørnene Brynhild og Bergtóra, Johs. Paturssons døtre.

Skønt endnu ikke voksne var de ualmindelig smukke. Brynhild var lys og frisk, men havde ikke det æblerunde og blide ved sig, der er særegent for nordiske kvinder i Danmark. Af holdning var hun rank, og der var over hendes ansigt noget stridt og stolt, der vistnok skyldtes hendes lidt strammede mund og hendes meget svære og mørke bryn. Hun var den bedste bærer af sit navn, man kunde tænke sig. Netop dette skarpe, funklende, skjoldmøagtige, der findes i ord som brynja og bryn.

Bergtóra forekom mig langt mere ejendommelig. Hun havde noget ganske ubeskriveligt kvindeligt, dueagtigt ved sig, der aldeles betog mig, så lille, som jeg var. Jeg gloede og gloede på hende. Hvis jeg nogensinde i min fremtidige litterære produktion kommer til at skrive om Dyveke, vil det uvilkårligt blive med Bergtóra som model.

Her er hun nu også indført i ynglingen Carlis saga. Der går jo frasnagn om, at han har været forelsket i hende. Herom ved jeg dog ikke andet end, hvad Otto og andre har antydnet. Alt hvad jeg kan sige er, at han allerede i sit femtende år kendte hende. Det var altså endnu to år før hans rejse til København.

Den sommer (1910) var jeg særlig meget sammen med Carli. Jeg var blevet hans bestandige følgesvend, ja, jeg boede en tid hos min faster på Dalevejen.

»Du,« siger han en dag, »hvilket hus vilde du helst bo i her i Thorshavn?«

Ja, jeg ville naturligvis helst i bo i amtmandsboligen. »Jeg ville helst bo i vores eget hus,« sagde han.

Det var en lykkelig tid, disse år. Fasters hus lå på den ene side nær Haugen, ned Nordredalsvejen, på den anden side ikke langt fra Frederiksvåg og havet. Skulde han op til Hoydal, hvor han svømmede i Hoydalshyl, gik han over Konrads trø. Altid færdedes han ude og i reglen optaget af et eller andet spændende. Altid med en eller anden sang på læben, som ellers ingen sang. Vi gik og lagde planer om en rejse til Ejde. Vi var ombord på Ruth for at bese den, før den skulle føre os til Kvalvík. Om aftenen når vi var kommet i seng lå vi med en blyant og papir og skrev op, hvad vi skulde have med.